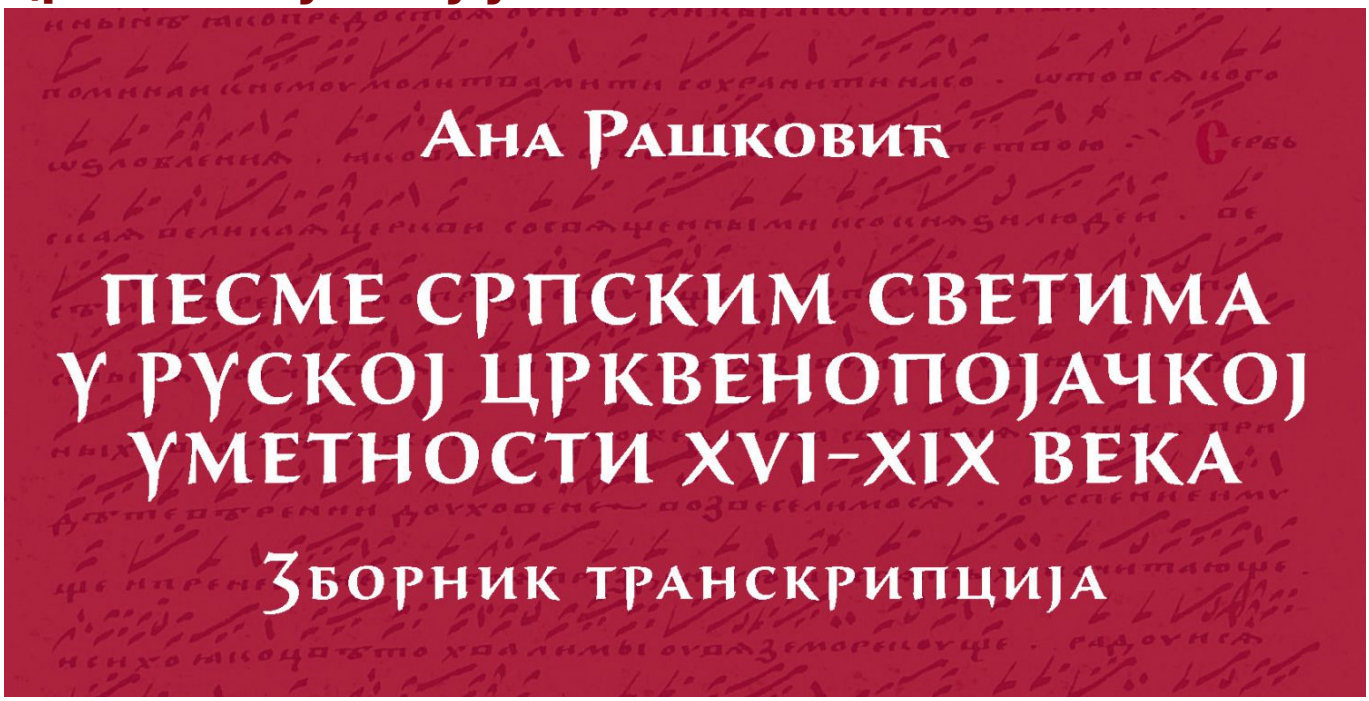
04/07/2020

Ана Рашковић: Песме српским светима у руској црквенопојачкој уметности XVI–XIX века

Књига Песме српским светима у руској црквенопојачкој уметности XVI–XIX века. Зборник транскрипција Ане Рашковић објављена је у библиотеци Православно искуство издавача Јасен из Београда.

Нотни зборник транскрипција песама из последовања Светом Симеону Мироточивом, Светитељима Сави и Арсенију, Светом краљу Милутину и Светом мученику кнезу Лазару са руске неумске на савремену нотацију, представља први овакав зборник на нашим просторима и прву обимну студију на ову тему у српској науци.

Као резултат сеобе српских националних култова у Русију, који започиње још крајем XIV и почетком XV века, српска литургијска поезија у част српских светих добила је музички слој у виду руске знамене нотације већ почетком XVI века. Најпотпунији и најстарији нотни записи песама српским светима нашли су се у 54 руска стихирара из XVI–XIX века, које је ауторка пронашла, класификовала, дешифровала и анализирала током десетогодишњег научно-истраживачког рада у најзначајнијим библиотекама у Русији и Ватикану.

Драгоцени музички материјал, који је учињен доступним савременом читаоцу, представља синтезу српске литургијске поезије и руске знамене

црквенопојачке уметности који је резултат многовековних блиских духовно-културних српско-руских односа. Као такве, ове песме нису само нова мелодијска верзија неких од најлепших страница српске средњовековне црквене поезије, већ су оне пре свега драгоцени споменик музичког слоја српских светачких култова у музичкој култури Православне васељене. Уколико црквенопојачку уметност посматрамо на тај начин, шире од националних оквира једне помесне Православне Цркве, увиђамо да ови руски неумски записи попуњавају историјску празнину коју су у српским земљама оставили векови туркократије на Балкану и успостављају континуитет писмених музичких извора који сведоче о појању ових текстова у различитим традицијама разних помесних Православних Цркава.

Нотни зборник *Песме српским светима у руској црквенопојачкој уметности XVI –XIX века* у коме је Ана Рашковић оживела древне напеве десетина српских поетских текстова који су били присутни у руском богослужбеном животу и црквеној уметности читава четири столећа, отвара савременом читаоцу – музикологу, теологу, појцу, црквеном музичару, културологу, религиологу, историчару или било ком другом профилу читаоца који је заинтересован за црквено појање и култове српских светих, непознат свет старог руског знаменог једногласног пјенија. Вредним рукама руских монаха из најзначајнијих обитељи које су представљале духовно-просветитељске светионике руске државе и Цркве, а касније и старообредника који су после сузбијања култова у време Никонове реформе наставили да поштују српске свете, заувек је остављен траг о српској средњовековној поезији обученој у руско музичко рухо и њеном веома значајном месту у богослужбеном животу Руске Православне Цркве. На тај начин руски неумски записи песама српским светима, прожимајући национално и универзално, припадају свим православним народима, као што српски свети и њихова бесмртна слава одавно превазилазе границе српске државе и Цркве.

— spc.rs